

1. 3. 2023

ROBERT LAKATOŠ

violina / violin

ARTHUR STOCKEL

klarinet / clarinet

ŽIVA PLOJ PERŠUH

dirigentka / conductor

**Slovenski mladinski orkester
Slovene Youth Orchestra**

6. ZIMSKI FESTIVAL / 6TH WINTER FESTIVAL

Cankarjev dom, Ljubljana

28. 2. – 4. 3. 2023

Program finančno omogoča / The programme is supported by:

Mestna občina
Ljubljana

LJUBLJANA
ZIMSKI FESTIVAL

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Častni pokrovitelj 6. Zimskega festivala je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič. / The Patron of the 6th Winter Festival is the Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Jankovič.

Sreda, 1. marec 2023, ob 19.30
Wednesday, 1 March 2023, at 7.30 pm
Cankarjev dom, Ljubljana

ROBERT LAKATOŠ

violina / violin

ARTHUR STOCKEL

klarinet / clarinet

ŽIVA PLOJ PERŠUH

dirigentka / conductor

**Slovenski mladinski orkester
Slovene Youth Orchestra**

Program / Programme:

A. Naumovski Potisk: Concertino za klarinet in komorni godalni orkester, op. 11 / *Concertino for Clarinet and String Orchestra**

Molčalec
Jurij Vega
Bizoviške perice

W. A. Mozart: Koncert za klarinet in orkester v A-duru, K. 622
Clarinet Concerto in A major, K. 622

Allegro
Adagio
Rondo. Allegro

***

J. Brahms: Koncert za violino in orkester v D-duru, op. 77 / *Violin Concerto in D major, Op. 77*

Allegro non troppo
Adagio
Allegro giocoso, ma non troppo vivace

J. Brahms: Madžarski plesi, WoO 1 / *Hungarian Dances, WoO 1*

Madžarski ples št. 1 v g-molu
Hungarian Dance No. 1 in G minor
Madžarski ples št. 2 v d-molu
Hungarian Dance No. 2 in D minor
Madžarski ples št. 3 v F-duru
Hungarian Dance No. 3 in F major
Madžarski ples št. 4 v f-molu
Hungarian Dance No. 4 in F minor
Madžarski ples št. 5 v g-molu
Hungarian Dance No. 5 in G minor

*krstna izvedba / premiere performance

Aleksandra Naumovski Potisk, pianistka in skladateljica (prof. Marko Mihevc), je diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Leta 2017 je bila v Slovenski filharmoniji premierno uprizorjena njena prva komorna opera za otroke *Glasbena hiša*, istega leta v berlinskem Brechtthausu pa še opera za otroke *Martin Krpan*, ki je doživela 50 ponovitev. Leta 2018 je v Cankarjevem domu sledila premiera prvega baleta za otroke *La Fontainove basni*. Aprila 2021 je osvojila prvo mesto na SpevSLAMU. Decembra 2021 je krstno uprizoritev doživela njena opera *Mehurčki*. Na povabilo slovenskega veleposlaništva v Rimu je bila leta 2022 ob državnem prazniku izvedena kantata *Misijonar* v baziliki dvanajstih apostolov. **Concertino za klarinet in komorni godalni orkester, op. 11**, nosi pomenljivi podnaslov – *Ljubljanske vedute*. Navdih za trstavčno kompozicijo je našla v Stari Ljubljani, »v spomenikih, mimo katerih hodimo od Čajnice do Levstikovega trga. Pod balkonom Schweigerjeve hiše, kjer je prebivala pesnica Lili Novy (zbirka *Temna vrata*), se nahaja kip *Molčalec*, varuh vhodnih vrat in skrivnosti izza njih, kot strogi opominjevalec mimoidočih. Na vogalu hiše, nekoliko nazaj proti Magistratu, je obeležje bizoviškim pericam in na zidovih nasproti Stiškega dvorca še spomenik Juriju Vegi, ki je nekoč tam obiskoval realko. Prvi stavek, *Molčalec*, je skrivnosten, lirčno potopljen v temačnost in mrakobnost v hiši živečih in pred vrvežem ulice skritih za javno meščansko fasado. Drugi stavek, posvečen matematiku in vojaku Juriju Vegi, uglasbilja nekatera njegova biografska dejstva v povsem modernistični kompozicijski tehniki – tako je že tema stavka anagram priimka B(V) - e - g - a, v nizajočih se grozdih tonov najdemo zaporedje števila pi (3,14159...), z vojaškim turškim maršem v drugem delu stavka se spomnimo Vegove vojaške kariere, ko je z matematičnimi izračuni trajektorij topovskih krogel pripomogel k porazu Turkov v Beogradu. Pericam, ki so na bizoviških potokih prale mestno perilo v vročini in mrazu, v soncu in dežju, v hudem in dobrem, vedno s pesmijo na ustih, je posvečen zaključni stavek v hitrem tempu in neprekinjenem motoričnem gibanju, ki silka žuborene potoka, delovni vrvež, klepet in petje peric in šelestenje bližnjih gozdov na Golovcu ter učinkovito zaključuje concertino. Skladba je poklon oziroma glasbeni spomenik Ljubljani in njeni tradiciji, posvečena je Darku Brleku, dolgoletnemu direktorju Ljubljana Festivala.«

Med deli, ki jih je **Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)** napisal za znamenitega dunajskega klarinetista Antona Stadlerja (1753–1812), sta najpomembnejša *Kvintet za klarinet, K. 581* (iz leta 1789), in **Koncert za klarinet in orkester v A-duru, K. 622**, ki ga je dokončal le slaba dva meseca pred smrtjo, leta 1791. Skladbo je Anton Stadler krstno izvedel 16. oktobra 1791 na svojem dobrodelnem koncertu v praškem gledališču. Mozartu te skladbe, ki je postala zelo znana in je še danes priljubljena, ni uspelo slišati v živo. Trstavčni *Koncert za klarinet*, ki ga označujeta predvsem nežnost in nostalgična lirčnost, izkazuje tudi značilen Mozartov slog, prežet s svetlobo in lahko igrivostjo. Mozart je part klarineta oblikoval galantno s posebnimi zvočnimi domisljicami in prefinjeno virtuoznostjo.

Koncert za violino in orkester v D-duru, op. 77, uvrščamo v zrelo ustvarjalno obdobje **Johannesa Brahmsa (1833–1897)**. Napisal ga je poleti 1878 v Porečah (naselje ob severnem bregu Vrbskega jezera, ki je bilo do konca prve svetovne vojne del slovensko govorečega območja Južne Koroške). Prva izvedba *Koncerta* je bila 1. januarja 1879 v Leipzigu. Brahms je dirigiral, kot solist je nastopil violinist Joseph Joachim, ki mu je bilo delo tudi posvečeno. Čeprav se je Brahms pri ustvarjanju *Koncerta* posvetoval z violinistom, je solistu naložil zahtevno nalogo, saj ni bila njegova primarna želja napisati part, ki bi bil končni in pisan na kožo violinistu. Delo izžareva Brahmsovega duha neodvisnosti in še posebej se njegova drznost kaže v violinskem partu. Ker se ni želel povsem prilagoditi liričnemu temperamentu violine, je ustvaril mojstrvino, ki je po moči in izvirnosti veličastna. V tistem času

Koncerta v svoji izraznosti noben drug skladatelj ni zmozel preseči. Brahms se je premišljeno lotil tudi orkestrskega tkiva. Kot skladatelj, ki je imel za seboj že več pomembnih del, tudi že prvi klavirski koncert, drugega pa je odložil prav zato, da ustvari ta violinski koncert, je v njem izrazil številne izjemne kompozicijske rešitve in poglobljene misli. Prvi stavek začne s pesmi podobno temo, mirno razpoloženje pa se kmalu sprevrže v vročekrvno nadaljevanje. Drugi stavek začne s temo pastoralnega značaja. Zadnji stavek pa vsebuje fragmente madžarskih melodij in ritmov.

Johannes Brahms je bil velik ljubitelj madžarske romske glasbe. V stik z njo je prišel v letih madžarske revolucije 1848/49, ko so v rodni Hamburg prihajali madžarski emigranti, med katerimi so bili tudi glasbeniki, ki so v mestu in kavarnah igrali svojo glasbo in širili ta repertoar. Med njimi je bil violinist Eduard Reményi, s katerim se je Brahms seznanil in sta leta 1853 skupaj odšla na turnejo. Na Brahmsa je vplival tudi violinist Joseph Joachim, prav tako Madžar, ki ga je spoznal v Hannoveru med koncertno turnejo z Reményijem. Pod temi vplivi je Brahms napisal 21 **Madžarskih plesov** za klavir (solo ali štiriročno) in jih izdal v štirih zvezkih ter še vrsto stavkov, predvsem zadnjih, iz svojih večjih orkestrskih del. Prva zvezka *Madžarskih plesov* za klavir štiriročno je izdal leta 1969 (v vsakem je po pet plesov), tretjega in četrtega pa leta 1880. Nekatere od njih je za orkester priredil že sam (ples št. 1 in 3), Andreas Halles je priredil št. 2 in 4, št. 5 pa Albert Parlow. Veliko gradiva v teh plesih izhaja iz madžarske romske glasbe, prav toliko pa je Brahmsovega lastnega dela, pri čemer je tudi to svoje izvorno glasbeno gradivo obarval z romskim idiomom. Pri pisanju teh plesov ni želel natančno slediti avtentičnim prvinam madžarske glasbe. Tipično zvočnost in značaj te glasbe je želel vtikati v svoje skladbe ter ustvariti samosvoj, barvit, privlačen in prepričljiv hibrid. Čeprav so vsi plesi znani, je med vsemi *Ples št. 5* najbolj priljubljen, z največ folklornega kolorita: hiter in poskočen z eksotičnimi elementi, slavnostnega, skorajda ekstatičnega vzdušja.

Violinist **Robert Lakatoš**, rojen leta 1991 v Novem Sadu, je prejemnik številnih nagrad, med katerimi je najsijajnejša prva nagrada na prestižnem mednarodnem violinskem tekmovanju v Pamploni v Španiji, ki jo je prejel leta 2015. Odmevni uspehi na tekmovanjih so mu omogočili mednarodno glasbeno kariero; nastopa s simfoničnimi orkestri iz Navare, Malage in Madrida, Göttingena, Krakova, Montereyja, Züricha, Istanbula, Ljubljane, Novega Sada ter z Beograjsko filharmonijo pod vodstvom uglednih dirigentov. Diplomiral je v razredu prof. Dejana Mihailovića na Akademiji umetnosti v Novem Sadu. Študij je nadaljeval na Univerzi za umetnost v Zürich in se dodatno izpopolnjeval pri vrhunskih umetnikih. Je profesor violine na Akademiji umetnosti v Novem Sadu in Fakulteti za glasbo v Beogradu. Od leta 2018 je umetniški vodja Komornega godalnega orkestra Robert Lakatoš, ki ga sestavljajo perspektivni študenti godal. Je dobitnik nagrade kulturna iskrica za leto 2017, priznanja Inštituta za kulturo Vojvodine. Igra na violino Antonia Stradivarija iz leta 1709.

Francoski klarinetist **Arthur Stockel** je pri 21 letih postal prvi klarinetist Filharmoničnega orkestra iz Luksemburga in se izkazal kot eden vodilnih glasbenikov svoje generacije. Je dobitnik prve nagrade na uglednem mednarodnem tekmovanju v Gentu leta 2022. Diplomiral in magistriral je z odliko na Pariškem konservatoriju (CNSMDP) v razredu Pascala Moraguésa. Magistrski študij nadaljuje na Visoki šoli za glasbo Hannsa Eislerja v Berlinu. Kot solist je igral z Orkestrom Lauréats du Conservatoire in nastopal na recitalih po vsej Evropi. Izkušnje si je pridobival kot član Mladinskega orkestra Gustava Mahlerja in na akademiji Mahlerjevega komornega orkestra. Igral je pod vodstvom dirigentov, kot so Daniel Harding, Valerij Gergijev, Antonio Pappano in Vladimir Jurowski. Kot prvi

klarinetist je leta 2019 igral na evropski turneji z Gianandreo Nosedo in Londonskim simfoničnim orkestrom, redno sodeluje z orkestri, kot sta Pariški orkester in Orkester Marijinega gledališča v Sankt Peterburgu. Igral je na festivalu Kenta Nagana v Hamburgu, leta 2018 v Royal Albert Hallu v Londonu na koncertu ob stoletnici miru.

Živa Ploj Peršuh je dirigentka s širokim simfoničnim in opernim repertoarjem. Pri nas je dirigirala Orkestru Slovenske filharmonije, Simfoničnemu orkestru RTV Slovenija, Simfoničnemu orkestru SNG Maribor ter na predstavah SNG Opera in balet Ljubljana in postala redna dirigentka SNG Opera in balet Ljubljana. Z velikim uspehom je dirigirala v Verdijem gledališču v Trstu in Filharmoniji Brno. Že med študijem v Mannheimu je v Sloveniji ustanovila simfonični in komorni orkester Festine, ki je poklicne glasbenike povezal s študenti. Je ustanoviteljica in umetniška vodja Slovenskega nacionalnega mladinskega orkestra, Mednarodnega orkestra Ljubljana ter Evropskega kariernega centra za umetnike Triple Bridge. Veliko njenih projektov je namenjenih promociji Slovenije v tujini in nasprotno – projektom, ki se jih v Sloveniji udeležujejo mladi z vsega sveta. Dirigirala je v štirinajstih evropskih državah in Egiptu, sodelovala pri glasbenih projektih in festivalih v Ljubljani, Mannheimu, Beogradu ter na festivalu v Luzernu. Leta 2022 je pomagala ustanoviti umetniški in humanitarni projekt *Glasba za prihodnost/ Music for the future*, ki je pomagal pri evakuaciji in integraciji mladih glasbenikov iz Ukrajine.

Slovenski mladinski orkester, ki je nastal leta 2019, sestavljajo najperspektivnejši slovenski glasbeniki, stari od 16 do 26 let. Povezuje slovenske glasbenike, vrstnike, ki se izobražujejo in delujejo pri nas, s slovenskimi glasbeniki, ki se izobražujejo in delujejo v tujini. Orkester zapolnjuje vrzel med formalnim izobraževanjem in realnostjo poklica. Mladim glasbenikom omogoča pridobivati izkušnje, ki pokrivajo vse vidike življenja poklicnega glasbenika. V večdnevni rezidencah z vodilnimi profesionalnimi orkestrskimi glasbeniki udeleženci pripravijo in izvedejo koncertni program, hkrati pa nastopajo kot dinamični glasbeni ambasadorji. Dosedanja domača in mednarodna sodelovanja dokazujejo, da je orkester postal kulturna reprezentanca, primerljiva z najvidnejšimi mladinskimi orkestri z dolgo tradicijo iz drugih držav EU, pa tudi po svetu. To potrjuje polnopravno članstvo orkestra v Evropski federaciji mladinskih nacionalnih orkestrrov (EFNYO) junija 2022. Umetniški odbor orkestra sestavljajo prof. Janez Podlessek, prof. Maja Marija Rome, prof. Gal Faganel ter dirigentka in umetniška vodja Živa Ploj Peršuh.

Metka Sulič

The violinist Robert Lakatoš and clarinetist Arthur Stockel will be performing as soloists this evening, together with the Slovenian Youth Orchestra under the baton of Živa Ploj Peršuh. The Serbian violinist Robert Lakatoš was the youngest violin student at the Music Academy in his native Novi Sad, where he now works as a lecturer. He continued his studies at the High School for Music in Zürich, as well as studying under Julian Rachlin at the University of Music and Performing Arts in Vienna. Lakatoš is also a winner of the renowned Pablo Sarasate International Violin Competition. The French clarinetist Arthur Stockel has become known as a passionate and eclectic musician thanks to his virtuosity and a multi-faceted career as soloist, chamber musician and orchestra member. At the age of 21 he was named chief clarinetist of the Luxembourg Philharmonic Orchestra, and is one of the leading classical artists of his generation. Stockel trained with the Gustav Mahler Jugendorchester, as part of the Mahler Chamber Orchestra Academy, and performed under the baton of conductors such as Daniel Harding, Valery Gergiev, Antonio Pappano and Vladimir Jurowski.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

Četrtek, 2. marec 2023, ob 19.30
Thursday, 2. March 2023, at 7.30 pm
Cankarjev dom, Ljubljana

H. Berlioz: REKVIEM / REQUIEM

(Grande Messe des Morts)

CHARLES DUTOIT, dirigent / conductor

Orkester Slovenske filharmonije
Slovenian Philharmonic Orchestra

Zbor Slovenske filharmonije
Slovenian Philharmonic Choir
Komorni zbor Ave / Ave Chamber Choir

Zbor Münchenske filharmonije
Munich Philharmonic Choir

Festivalski zbor Virtuoz / Virtuosi Festival Choir

Solist / Soloist: **Branko Robinšak**, tenor

s / M
o

Glavni sponzor /
General sponsor:

Glavni medijski
sponzor / General
media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Partnerji / Partners:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, marec / March 2023
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
Tisk / Print: **GRAFEX, d. o. o.**
ljubjanafestival.si
www.facebook.com/ljubjanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana